

PIÁR FUTÁR

Wass Albert

utolsó karácsonyi üzenete

Újra eltelt egy küzdelmes esztendő, s fel kell tennünk a kérdést: az idő múlásának árán étünk-e el elegendő eredményt a magyarság-mentés néma frontján ahhoz, hogy az elpazarolt időt igazolni tudjuk?

A világ halad előre. Még a legkisebb nemzetek is emelkednek öntudatban, életszínvonalban, emberi és politikai jogainak elnyerésében. Mindössze mi magyarok topogunk egyhelyben. Az erdélyi végeken pedig továbbra is életteret veszünk, nap nap után.

Mi az oka ennek? Karácsony estéjén, szilveszter éjszakáján nézzünk önmagunkba és tűnődjünk ezen. A hiba bennünk van valahol.

Én úgy látom, hogy most is, mint már annyiszor történelmünk során, a szeretet hiányzik belőlünk, az igazi szeretet. Az az isteni erőforrás, mely nélkül nincs se élet, se béke, se szabadság, se igazság, se jólét, se semmi más érdemes emberi megnyilvánulás. Az a szeretet, mely egybeolvaszt testvért a testvérrel, magyart a magyarral. Mely megértést és békességet teremt a civódás helyén, egységet a széthúzóknak között, építő szándékot a rombolók szívében, és közös nagy emberi mozdulatokhoz erőt ad a leggyöngébbeknek is.

Úgy érzem, hogy ez a valódi szeretet hiányzik belőlünk, mely nem a hibát keresi egymásban, hanem Isten képmását; nem ellenfelet lát, hanem testvért; nem civódásra ösztökél, hanem együttműködésre. Nem gyöngeséget jelent, hanem erőt. Hiányzik belőlünk ez a láthatatlan lelki kötőanyag, mely mint cement a téglát, embert emberhez tapaszt, s alkalmat ad ezzel a jóféle szellemi erőknél, hogy maradandót alkoshasanak Isten dicsőségére és az emberiség javára.

Legyen ez a néhány sor írás karácsonyi üzenet hozzátok, magyarok, a világ minden táján. Nézzetek a szívetekbe karácsonyos szemmel, őszinte és becsületes lélekkel. S ha azt látjátok az önkeresés során, hogy szíveteknek valamelyik eldugott zugában rosszindulat, irigység, keserűség vagy bármiféle más tisztátalan érzés lakozik valamely magyar testvéretekkel szemben: gyomláljátok azt ki onnan, gyorsan, mielőtt véglegesen és halálosan megmérgezné benneteket az életet.

Nyissátok meg szíveteknek minden ablakát és eresszétek be oda a napfényt, hadd pusztítson ki belőletek minden sötétséget ezen a karácsonyon. A civódások, pártoskodások nemzetéből változzatok át a szeretet nemzetévé, és meglássátok: attól a pillanattól kezdve veletek lesz az Isten. Megmaradásunknak, megmaradásotoknak a magyar sors jobbra fordulásának ez az egyetlen lehetősége.

Adjon az Úristen boldog, áldott karácsonyt és szeretetben gazdag újesztendőt mindnyájatoknak!

(1997)

Pásztor-ének

Bokánkig ér a hó,
térdünk fölé a nyomorúság.
Hogy induljunk el hozzád, Betlehembe?
Bárányainkat farkasok,
lányainkat az ordas-ősz hurcolta el.
A források befagytak.
S asszonyaink tömlő-emplőjéből,
esténként, izzó levegőt iszunk.

Hamvad a föld.
Mi csiholtuk a szikrát,
hogy égő testek melegéhez ülve
olvassuk fel megdermedt álmaink.
Istenek füstjét fújja a halál
s ujjaink nyársán — korpás napjaink
moslékján hízott — csillagok forognak.
Virág lobog és csecsemők szeme
pattog a tűzben... bölcsők fája lángol.
És gondjaink fekete kenyere
méz-ikrás szíráját csurgatja az éj.

Megzabáltuk a Holdat
s még éhesek vagyunk!
Gyengék vagyunk és rongyosak vagyunk...
de nem félünk Heródes bosszújától.

Mi már elástuk fiainkat,
elrejtettük őket az őszbe
— október oszló árnyai közé.
Eلزártuk őket a feledés barlangjába
és a közöny kardbiztos sziklatömbjét
görgette rájuk szorgalmas kezünk.

Nincsenek fiaink!

Csak fordulj vissza nyugodtan, Heródes;
nem kell itt már a kard.
Ez a Pill és az abortusz kora,
a humanista gyilkosok kora,
hol véres jelek milliója szárad
az ember bezárt homloka felett.

Véresek vagyunk és éhesek vagyunk!

Talpunk alól elrágtuk már a földet.
Bokánkig ér az ég,
és eszünk szárán becsurog az Isten.

A zsoldárokat fűjük még, Uram,
de nincs már időnk Betlehembe menni.

Minden kedves Olvasónknak áldott karácsonyt és boldog új esztendőt kívánunk!

A SZEPIPress jelenti

A *Comenius program* keretében iskolánkba látogatott az a pályázati küldöttség, akikkel partnerkapcsolatot igyekszünk sikeresen létrehozni. Ehhez pénz kell, amit meg kell pályázni. A siker érdekében öt napig Szegeden volt Firenzéből *Heistad Mildred* a Liceo Pascoli közel ezer fős iskolából és *Ingrid Kjelsnes* valamint *Paal Thorrud* a Rjukan vidéregaende skole háromszáz fős norvég iskolából. Ez Telemark megyében van, ami a nehévízről vált híressé.

A napokig tartó kemény pályázati előkészítés és adminisztrációs munka közben jutott idő arra is, hogy a vendégek kicsit megismerkedjenek a várossal, képet kapjanak értékeinkről, hagyományainkról. Iskolánkban pedig órát látogattak és megismerkedtek a tanítási körülményekkel. Reményeink szerint sikerrel fogunk szerepelni a februárban esedékes pályázaton is!

Idén is ellátogatott iskolánkba a Mikulás. A tanárok és az itt dolgozó gyermekei, unokái kaptak meghívót. Ebben az évben először, velünk voltak a vasárnapi misére járó szülők gyerekei is, így több, mint félszáz csomaggal érkezett a Mikulás és a két krampusz. *Szakál Zsolt* gitározott, miközben a *Mestertanoda* szervezésében a gyerekek hajtogattak, gyurmáztak, alkottak. *Rostás Mónika*, *Tóth Krisztina* és *Zsíros Szilvia* segítettek nekik. Idén már a díszterembe kellett menni, ahol jobban el tudtunk férni. Kicsik és nagyok örültek a szülők házi süteményeinek, a *Kubu* multivitamin italoknak és a finom teának.

Nyílt nap volt december 4-én a *Dugonics András Piarista Gimnáziumban*. Szülők és gyerekek, leendő diákok jöttek el, hogy megismerkedjenek az iskolával. Az igazgatói tájékoztató közben jelenlegi diákok vittek körbe a felvételizni szándékozó, vagy érdeklődő diákokat. Ezek után különféle érdekes bemutatáson lehetett élményeket szerezni. A foglalkozásokon az iskola tanárai csináltak kedvet ahhoz, hogy a diákok ezt az iskolát válasszák. Míg a diákok szorgoskodtak, a szülőket is több csoportban körülvezették, nemcsak az iskolában, hanem az újonnan kibővített Százfős modern kollégiumban. A felvételizel kapcsolatos információk megtalálhatók az iskola honlapján: www.szepi.hu.

Hírszerkesztő: Sík Péter

Jelenits István Sík Sándorról

Sík Sándor (1889-1962) piarista költő, magyartanár hetvenöt éve, december 21-én kapta meg egyetemi tanárrá kinevezését a szegedi egyetemen. Előadásait a millennium és Trianon közti magyar irodalom bemutatásával kezdte. Kijelentette, hogy a magyar irodalom egy korszaka lezárult Trianonnal. Szegedi munkássága a békediktátum utáni megújulást fejezte ki. Délutáni előadásaira nemcsak hallgatói jártak, társasági esemény volt meghallgatni a modern magyar irodalom elemző bemutatását — erről a korszakról ugyanis Budapesten sem oktattak.

Tanítványai szívesen jártak vele a Tisza-parton, néhányan teáztak vele, beszélgettek. A *Szegedi Fialok Kollégiumára* meghatározó volt a személyisége. Ma is alapmunka *Pázmány Péterről*, *Zrínyi Miklósról*, *Gárdonyi Gézaról* készített monográfiája. Nem tudományt, hanem irodalmat tanított: *Négyessy-féle* szemináriumokat vezetett, vasárnaponként diákjai a *Magyar Szó Délutánján* verseket adtak elő. Igazi közéleti személyiség volt úgy, hogy nem politizált. Diákoknak szóló *Imádságos könyve* mellett a *Szent vagy, Uram*

énekeskönyve máig meghatározza a lelkiségünket. A cserkészmozgalom kiemelkedő személyisége volt, a *Szent magyarság* (1936) kötete a magyar szenteket mutatta be.

Történelmi drámája, az *István király* is a magyarságerzetet ápolta. Keveset írt, saját magát „nyári poétának” érezte Szegeden. Verseiben (ajánlom iskolánk honlapján is olvasható összes verseit) az egyszerű tiszta hangot, a pátoz nélküli, őszinte, keresztényi életérzést, a hit és az élet közti harmóniát élhetjük át. Városunkban készítette fordítás-antológiáját, a *Himnuszok könyvét*. Legnagyobb tudományos munkája, az *Esztétika* ma is egyetemi tankönyv.

Irodalmi emlékestünkön *Köröndi Máté*, *Schultz Richárd* és *Újhelyi Zsigmond* tolmácsolásában Sík Sándor-verseket hallottunk. Sík Sándort az embert, Sík Sándort a tanárt, Sík Sándort a művészet *Jelenits István* piarista atya keltette élővé számunkra.

Károlyi Attila

Fordítóverseny

December 13-án délután házi fordítóverseny zajlott a hetedikesek és nyolcadikosok részére. A versenyzők egy részlettel birkóztak meg *Oscar Wilde Dorian Gray arcképe* című művéből. Jobbnál jobb megoldások születtek. Ahogy mondani szokás, a zsűri válságban volt. Végül fej-fej melletti küzdelemben a következő eredmény született. A hetedikesek közül *Csigi Balázs* fordítása bizonyult a legjobbnak. Megosztott második helyet kapott *Varga Viktor* és *Bóka Ferenc*. A harmadik helyezett pedig *Nagy Abonyi Ádám* lett. A nyolcadikosok versenyét *Bauer Iván* nyerte, mögötte *Makhajda Péter* végzett, a bronzérmes pedig *Baranyi Attila* érdemelte ki. A dobogós versenyzők értékes díjakat vehettek át a szerdai nagyszünetben. A nyertesek egy-egy tortát és egy-egy angol nyelvű

könyvet kaptak, az ezüstérmesek jutalma egy-egy könyv és csokoládé lett. A bronzérmesek jutalomkönyvvel térhettek haza. Természetesen a többi versenyző sem távozott üres kézzel: mindenki kapott oklevelet és angol nyelvű plakátot.

A kilencedikesek és tizedikesek februárban mérhetik össze tudásukat.

Király Tünde és Szabó Tünde tanárnők

HUMORFESZTIVÁL

2005

Zenés vagy prózai, egyéni vagy csoportos produkcióval lehet jelentkezni

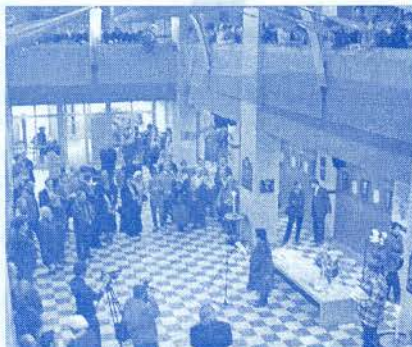
Mészáros Ferenc tanár úrnál
2005. január 28-ig!

PATROCINIUM 2004

Kádár Levente képriportja

Irodalmi csapatverseny

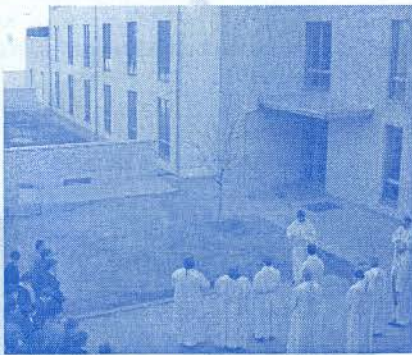
Tóbiás Klára tűzzománc-művész kiállításának megnyitója

A Misztrál együttes Balassi-koncertje

Ünnepi szentmise

Az új kollégium megáldása

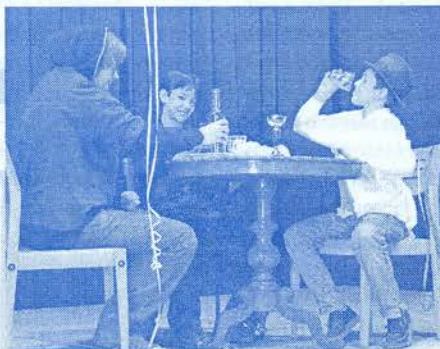
Köszönjük a kollégiumot a tervezőknek: Golda Jánosnak és Varga Bencének

A patrociniumi bibliaverseny győztese: Hedrich Matthias 11. b

Capec Öt kenyér című novellája Úlyhelyi Zsigmond (12. b) előadásában

A Színházcsoport Sík Sándor Szegény-fiú története című művét mutatta be

Patrociniunkor Kalazanci Szent Józsefet, a piarista iskolák pártfogóját ünnepeljük.

Kalazancius 1648. július 21-én, régi szokása szerint mezítaláb tette meg az utat a templomba, de a bejárat előtt megsebezte lábát egy éles kő. A vér szinte patakzott belőle, ő azonban erős maradt és a baleset után továbbra is szorgalmasan megtartotta miséit. Utolsó miséjét augusztus 1-jén mondta. Két napra rá annyira megromlott az állapota, hogy orvost kellett hívni. Kalazancius bár tudta, hogy hamarosan el kell hagynia a földi életet, Istenbe vetett hite és bizalma erős maradt. Állapota egyre súlyosabb lett. Augusztus 22-én áldását adta rendje minden élő és eljövendő tagjára. Augusztus 25-én a reggeli órákban, miközben betegágyán feküdt, hirtelen felemelte kezét, ezt rebegeve: „Jézus, Jézus, Jézus!” Ekkor az Úr magához szólította hű szolgáját.

A holttestet augusztus 27-én a Szent Pantaleonban ravatalozták fel. Sírjára egyszerű ólomlapot helyeztek el az alábbi felirattal: „Itt nyugszik Isten tiszteletreméltó szolgájának, az Isten Anyjáról nevezett József atyának, a kegyes tanítórend alapítójának és elterjesztőjének teteme. Meghalt az Úr 1648. évében, augusztus 25-én, életének kilencvenkettedik esztendejében.”

1748. augusztus 18-án XIV. Benedek pápa hivatalosan boldoggá, 1767. július 16-án XIII. Kelemen pápa pedig szentté avatta. Ezzel Kalazancius jámborságáért, buzgóságáért és Istenbe vetett hitéért elnyerte a legnagyobb kitüntetést, melyet halandó ember kaphat.

1948-ban XII. Piusz pápa minden keresztény iskola pártfogójává nyilvánította. Jelenleg augusztus 25-én van Kalazanci Szent József napja, mi azért ünnepeljük november végén, mert augusztusban még a piarista diákok is vakációznak...

Varga Iván 10. b

Mindenki Kálmán bácsija egy szeretettel teli viszontagságos élet

Mesélje el, kérem, röviden az élettörténetét!

1916-ban Szegeden születtem. Édesapám katonatiszt volt a háborúban, úgyhogy két éves voltam, amikor először látott. Az iskolai dolgokat a Dugonics András Gimnáziumban végeztem. 1934-ben érettségiztem, majd beléptem a piarista rendbe. Hogy miért éppen piaristának mentem? Annak oka az volt, hogy egyik nagyapámnak két testvére is piarista volt már. Csak ők már meghaltak, mire én piaristának mentem. Pestre kerültem, a Pázmány Péter Tudományegyetemen mennyiségtan-fizika szakos tanári oklevelet szereztem. 1941-ben a rend Mosonmagyaróvárra helyezett. Ott voltam két évig.

Gyerekkorom óta cserkész voltam. 1939-ben cserkészparancsnoki oktatásban részesültem. Mosonmagyaróváron cserkészparancsnok lettem. A kirándulások és táborok helye legtöbbször a Szigetköz volt, egy őrszel kirándultunk a Csallóközben is. Vezettem a repülőmodellezést majd vitorlásrepülő képzésben vettem részt, melyből alapfokú vizsgát tettem le. A későbbi munkahelyeimen is tovább vezettem a cserkészteket, pl. Szabadkán és Kecskeméten, ahol bevezettem a nyári kerékpártúrákat, melyeken több alkalommal megkerültük a Balatont, ilyenkor körülbelül ezer kilométert kerékpároztunk.

A 43/44-es iskolaévben Szabadkán tanítottam végig. Itt érdekes volt, hogy a magyar gyerekek között nagyon sok bunyevác (hercegovinai horvát), sokác (elszört horvát) és sváb (német) gyerek volt. Úgyhogy a szöveges matematikai feladatok megoldása előtt mindig megkértem az egyik bunyevác gyereket, aki nagyon jól tudott magyarul is, hogy a magyar szöveget mondja el horvátul, hogy közülük is mindenki megértse.

Azután behívtak katonalelkésznek Kecskemétre, de a kórházat hamarosan áthelyezték Pestre, mert az oroszok közeledtek. Én is a fővárosba kerültem. És akkor történt a legszomorúbb karácsonyi estém, mikor a pesti piarista rendházat — mivel a Erzsébet híd mellett volt és számítottak rá, hogy bombázni fogják — ki akarták üríteni. Szabadságot vettem ki, és aztán egy rendtársamat lekísértem Mosonmagyaróvárra, ahol sok piaristával együtt töltöttük a Karácsony estét. Mindenki szüleiére és hozzátartozóira gondolt, akik szanaszét voltak, egyesek már orosz megszállta területen. Beszélgettünk, énekelgettünk, és éjjelkor kezdet fogtunk egymással, mert tudtuk: most elválunk egymástól, és talán lesznek, akiket soha többé nem látunk. 1944 karácsonyán a fél ország már orosz fennhatóság alatt volt. Mi, piaristák a mosonmagyaróvári rendházban találkoztunk, ahol sokan voltak Veszprémből, Debrecenből, Nagykánizsáról és egyéb városokból. Búcsúzásakor mindenkinek szinte könnyes volt a szeme. Egyesek igyekeztek visszatérni a rendházaikba vagy felkeresni családjaikat. Sokan pedig nyugatra indultak, ezek közül két fiatal Szombathelyen bombatámadás ért, melyben meghaltak.

Ezután Kecskemétre kerültem. 1948-ig, az államosításig tanítottam ott. Aztán megszűntek a katolikus iskolák. Akkor káplán lettem a kecskeméti piarista plébánián. 1950 után újra tanítottam egészen '56-ig. Akkor életemnek egy nagy változása történt: szegedi családi házunkat „államosították”, édesanyámtól elvették a lakását, és ki kellett

Szatymazra költöznie egy tanyára. Láttam azt, hogy tönkremegy teljesen, messze volt a bolt és minden. Úgyhogy rendfőnöki engedéllyel szabadságoltak a rendháztól és Szatymazra költöztem. Ott voltam 1991-ig, édesanyámat gondoztam, halálakor gondoskodtam a temetéséről és vezettem a kis családi birtokot. Közben a szatymazi *Arany Ifjúság*ot tanítottam, korrepetáltam matematikából és a környékbeli plébániákon kíségtettem.

Amikor 1991-ben újra megalakult a szegedi rendház, mindjárt első voltam, aki visszajött. Kezdetben még korrepetáltam, a konviktusban működtem, amíg az erőm engedte. Most pedig már nyugdíjasként élem az életemet. 2001-ben gyémántmisézttem és ugyanakkor gyémántdiplomát kaptam az egyetememtől.

Mit üzen a mai fiatalságnak, főleg a mai piarista diákoknak?

Tanuljanak nyelveket, mert Európához csatlakozunk. Hogy el tudják látni munkakörüket, legalább két nyelven, a magyaron kívül tanuljanak meg. Igyekezzenek elsajátítani a legújabb technikai vívmányokat, mert azoknak az alkalmazásával tudnak majd maguknak megfelelő egzisztenciát biztosítani.

Kálmán bácsi, köszönjük a beszélgetést! Sok erőt és áldott karácsonyt kívánunk minden szegedi piarista diák nevében!

Varga Iván 10. b

*Kálmán bácsi gyémántmiséje
2001-ben*

Dugonics András Alapítvány

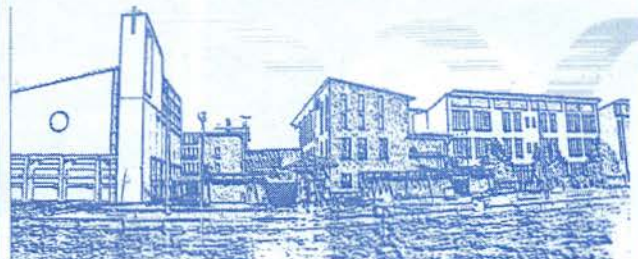
Számlaszám:

10402805-28012423-00000000

Kérjük, támogassa személyi jövedelemadója 1%-ának felajánlásával iskolánk alapítványát!

Adószámunk:

19083924-1-06

A VW bogár is magyar?

Aválasz: igen. *Barényi Béla* tervezett egy autót, amit most úgy hívunk, hogy Volkswagen. Ezen felül kétezernél is több különböző szabadalma volt, amíg '30-as években a *Volkswagen* és a *Mercedes* gyárakban dolgozott. A tervező úr 1907-ben Bécs mellett született. Ott végezte a műszaki egyetemet, majd az *Austro-Daimlernél*, ezt követően az *Adlernél* dolgozott. Ezután a *Mercedesnél* egészen 1972-ig irányította a biztonságtechnikai részleget.

Sokan úgy tudják, hogy *Ferdinánd Porsche* tervezte a bogárhátút. Ez nem így van. A magyaroszlák származású autókonstruktőr öt évvel hamarabb vetette papírra a terveit, mint a manapság igen népszerű utcai sportkocsi kitalálójának vélt Porsche. Ezt *Barényi* nem hagyta, és a *Volkswagent* jelképes 1 márkára beperelte! A pert megnyerte, de látjuk mi az eredmény: nem az ő nevét viseli az autógyár. Ha már itt tartunk, akkor érdemes megemlíteni azt is, hogy az első Porsche utcai sportautók vonalait is ő rajzolta meg. A közel 2500 találmány közül megannyit még ma sem nélkülözhetünk (csak szemléltetésképpen: a rekorder *Edisonnak* 1350 szabadalmaztatott találmánya volt). Utcát neveztek el róla Németországban és Olaszországban még életében.

1997-ben elhunyt a világ egyik legnagyobb zsenije. Nyugodtan kijelenthetjük, hogy nincs még egy ember a világon, aki ennyit tett az autók aktív és passzív biztonsága érdekében, illetve egyáltalán az autókért.

Ha valakit jobban érdekel *Barényi Béla*, akkor látogasson el a www.veteran-mercedes.hu oldalra az interneten!

Barényi Béla és a bogár

Rácz Zoltán 11. a

Az érzés

Mindenben ott van, a fák susogásában, a víz cseppjeiben, egy szél fuvallatában, a bogarak szárnyában, a föld darabjaiban, a hold fényében, és mindenben, ami létezik... Az érzés, amit a legnehezebb megfogalmazni. Ha becsukod a szemed és nem gondolsz semmire, akkor vagy hozzá a legközelebb. Lehetetlen a részévé válni, de mégis hozzátartozol. A csend szava, az éjjel feketesége, a madarak hangja, mind-mind az ő részei, valami megfoghatatlan felsőbb erő, amit soha nem érzel igazán, és mindig érzed, valami amit sohasem láthatsz, de örökké előtted van.

Ha elcsendesíted az elméd és nyugodt vagy, közel kerülhet hozzád, megérint, miután megérezted, soha többé el nem felejtjed azt a tökéletes, „üres teljességet“, aminek a része voltál.

Ha elfoglalt ember vagy és semmire nincs időd, nem foglalkozol mással csak saját dolgaiddal, egyszer biztos érezni fogod, mert ő azt akarja, hogy fedezd fel az életedet, azt akarja, hogy ébredj. Vannak akik keresik egy életen át, de sohasem találják meg a lényegét; azt hogy mi nem találhatjuk meg, ő talál meg minket, talán egy eldobott üveg, vagy egy halott állat képében ismerjük fel az abszolút igazságot. Az igazságot, ami nem más, minthogy felfigyelt ránk, érdeklí, mi van velünk, tudja mi a sorsunk, vagy mikor dönthetünk mi. Ez az érzés az élet titka, a kifejezhetetlen értelem, a fény, ami belőlünk sugárzik és a sötétség, ami elragadhat. Fájdalmas és gyönyörű, ha megérint, és ha végighúzod a kezéd bármilyen felületen, azt érzed, hogy egyek vagytok, és ez váltja ki a történet.

Ha érezted már úgy, hogy megmászod a legmagasabb sziklát, csak azért, hogy lenézhess a mélybe, és érezd a magas szelek vadságát, a nap sugarait, akkor közel vagy; ha

az esőben addig szaladnál, amíg a tested bírja, és legszívesebben a leghatalmasabb vihar közepében ordítanál fájdalom nélkül, akkor közel vagy; ha a csillagokat nézed, és boldogság van a szívedben a puszta látványuktól, akkor közel vagy. Minden emberben megvan a lehetőség, kérdés, hogy van-e elég bátorságunk, hogy átéljük? Ha érzed, félsz is; olyan, mint ha a halál és az élet a testedben és a fejedben mozogna, hallod a csendet. A csend finom rezgését, a sötétség leplét magadon, és a világosság köpenyét a vállaidon. Ne gondolj semmire, add át magad egy felsőbb erőnek, egy magasabb érzésnek, hidd el, ő fog neked képeket közvetíteni, talán egy teliholdas éjszakát, mikor egy patak mellett üldögélsz, és becsukott szemmel látsz mindent, de lehet, hogy embereket látsz, akiket azelőtt soha, a legtöbbször nőket, akik erősebbek, mint maga az egész emberiség, többek, mint mi, belső erejük csodálattal tölt el és fájdalommal, de ez nem az a fájdalom, amit eddig bármikor átéltél, furcsán jólesik. Láthatsz lovakat, vagy nemes állatokat, amint a szemedbe néznek, és utána már nem leszel ugyanaz az ember. Ha végig tudod nézni, ahogy egy harmatcsepp végiggördül egy fűszálon, akkor a tiéd ez az érzés. A dolog, amit örökké keresünk, azt hiszem ő az. Tiszta szívemből kívánom, hogy mindenki érezze meg és soha el ne feledje; ha érezted, nem hiábavaló az életed, emelt fővel jársz még akkor is, ha semmid sincs, és ha az utca az otthonod. Te vagy az egyetlen, mindig légy büszke, ha érzed, és ne érdekeljen, mit mondanak mások, az életed nem lesz hiábavaló! Soha ne félj többet, mert ő megérintett, az érzés, aminek lelke van. Várjatok türelemmel, és hallgassátok a csendet, eljön...

Garzó Márk 10. b

Jobb nem megbetegedni...

Beszélgetés Angyalné Kovács Anikó tanárnővel az antibiotikumokról

Manapság sokat hallhatunk az antibiotikumokról, hiszen házi-orvosaink gyakran írják fel receptre különböző antibiotikumok neveit, mégis keveset tudunk róluk. Angyalné Kovács Anikó tanárnőt kérdeztük.

Milyen gyógyszerfajta ez? Hogyan működik?

A fertőző betegségek elleni harcban a negyvenes évek hatalmas áttörést hoztak: *Paul Ehrlich* felfedezte az első antibiotikumot. *Flemming* véletlen felfedezése: mely szerint bizonyos penészfajok teljesen meggátolják a bakteriális szaporodást, hatalmas áttörést jelentett. Csak zárójelben jegyzem meg: a kínai hagyományos orvoslás már 6000 éve alkalmaz penészes szóját bizonyos bőrfertőzések kezelésére.

Az antibiotikum szó azt jelenti, hogy olyan szerről beszélünk, amely bizonyos szervezetekre káros, szaporodásukat gátló hatást gyakorol. Az antibiotikumokat mi a baktériumok szemébe nevezük antibiotikumnak. Az antivirális és antimikotikus (gombaellenes) szereket csak tágabb, biológiai értelemben lehetne antibiotikumnak nevezni.

Milyen hatást gyakorolnak az antibiotikumok az immunrendszerünkre?

Az antibiotikumok alkalmazásának komoly veszélye, hogy néhányan túlérzékenyek ezekkel a gyógyszerekkel szemben, ami súlyos allergiás tünetekben nyilvánulhat meg. Ezen kívül egyes antibiotikumoknak mellékhatásai is lehetnek. A bélbaktériumokat elpusztítva gyakran okoznak súlyos hasmenéseket, bélgyulladást. Ezért széles spektrumú antibiotikus kezelés mellett mindig ajánlott a bélbaktériumflóráját aludttej-jel, joghurttal segíteni. Ilyen nagy hatású antibiotikumok használata esetén a gombafertőzések veszélye is gyakrabban fenáll, mivel a „konkurens” baktériumflóra elpusztításával a gombák is nagyobb teret nyerhetnek.

Az antibiotikumok a szervezetben rövid idő alatt hatástalanná válnak vagy hamar kiürülnek, ezért szükséges meghatározott időben és pontos adagban bevenni őket. Otthoni kezelés esetén a láz megszűnése után sokan hajlamosak abbahagyni a gyógyszer szedését. A nem kellő ideig tartó gyógyszer szedése oka lehet a betegség kiújulásának, mert a teljes gyógyulás a tünetek javulásától

független dolog. A feleslegesen és nem megfelelő mennyiségben szedett antibiotikum a rezisztens baktériumok elszaporodását segíti elő, és így a betegség nem hogy nem gyógyul, de még súlyosbodhat is. Például influenzavírus okozta fertőzés esetén a bevett antibiotikum a vírust nem pusztítja el, viszont a szervezetben az antibiotikumra érzékeny baktériumok elhalnak és helyüket a gyakran sokkal veszélyesebb, az antibiotikummal szemben ellenálló baktériumtörzsek foglalják el. Így az influenza szövődményeit az antibiotikum szedése elősegítheti. Éppen ezért csak szigorúan orvosi receptre szabad szedni.

A hatásos kezelés érdekében tanácsos meghatározni a baktérium antibiotikummal szembeni érzékenységét. Ilyenkor például a garatból levett váladékmintából kitenyésztik a kórokozókat, aztán különböző antibiotikumot tartalmazó táptalajra teszik. Amelyik táptalajon nem látnak további szaporodást, az az antibiotikum használ az adott baktérium ellen és valószínűleg a beteg szervezetben is elpusztítja majd a kórokozót.

Miért lehet, hogy az orvosok ennyire figyelmen kívül hagyják ezeket a tényezőket, habár ők is tudják, milyen negatív tulajdonságokkal bírnak az antibiotikumok?

Sürgős esetben tapasztalati alapon a legmegfelelőbbnek ítélt antibiotikummal kezdik meg a kezelést, és esetleg az érzékenység eredményének megfelelően a későbbiekben módosítják azt. Hogy pontosan mi számít sürgős esetnek? Ha betegek vagyunk úgy gondoljuk azonnal gyógyszerre van szükségünk, elmegyünk az orvoshoz, aki kötelességének érzi, hogy valamit felírjon nekünk, mi pedig ezt sietve beszedjük, majd örülünk a javulásnak s nem gondolunk bele a hosszú távú következményekbe, amelyeket már az imént kifejtettem.

Egy váladékminta kitenyésztése minimum 48 órát vesz igénybe, az eredményért el kell menni ismét a zsúfolt rendelőbe, majd felírják nekünk a megfelelő gyógyszereket. Ezt legtöbbször sem nekünk sem az orvosunknak nincs türelme kivárni.

A másik komoly probléma, hogy orvosaink meglepedkeznek arról, hogy biológusként komplex egészében figyeljenek oda életműködéseinkre, betegségeink és környezetünk összefüg-

géseire. Ez sokkal idő- és munkaigényesebb lenne, amire magyar viszonyok között sajnos nem nagyon van lehetőség.

Talán a gyógyszergyártóknak is van köze az antibiotikumok túlzott használatához? Hogyan győzik meg az orvosokat, hogy az adott cég által gyártott gyógyszereket írják fel a betegeknek?

Erre nem tudok válaszolni, nem vagyok orvos, nem tudom hogyan zajlik az ilyesmi. Azt azonban látni kell, hogy az antibiotikumok a baktériumok egyes törzseit pusztítják csak el, mert számosan közülük ellenállóak bizonyos gyógyszerekkel szemben. Emiatt egyre újabb és újabb antibiotikumokat állítanak elő, amik szintén csak rövid ideig válnak be, mert velük szemben is ellenálló kórokozók jelennek meg. Az antibiotikum-rezisztencia miatt a betegségek tünetei megváltoztak, felismerésük nehezebb, lefolyásuk súlyosabb lett. Ma már biztosan állíthatjuk, hogy a rezisztens kórokozók elszaporodását kisebb részben maga az antibiotikum, nagyobb részben a gyógyszer helytelen használata idézi elő.

Mit tudna ajánlani azoknak, akik nem értenek egyet az antibiotikumok gyakori alkalmazásával, mégis orvosaik legtöbbször antibiotikumok szedését ajánlják nekik?

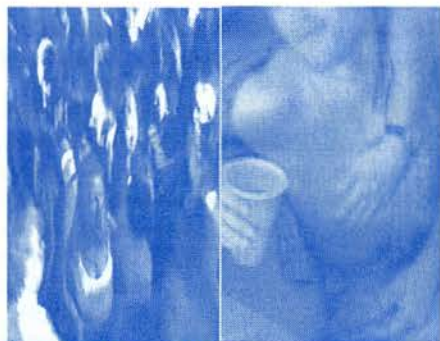
Magyarországon szabad házi-orvosválasztás van. Ha nem vagyunk elégedettek orvosunkkal, akkor bizony érdemes váltani. Ismerek olyan orvost, aki képes volt három hónapon belül negyedszer is felírni ugyanannak a páciensnek antibiotikumot, holott már a második kúra után nyilvánvalóvá vált, hogy valójában épp annak fogyasztása miatt kialakult gombás fertőzés okozta a tüneteket. Az ellenkező példa jóval ritkább. Kevés orvos meri megkockáztatni, hogy két-három napig hagyja betegét gyógyszerek nélkül, amíg megérkeznek a váladékminta alapján készült eredmények.

Azt tudom javasolni, hogy ha megbetegszünk, idejében menjünk orvoshoz, illetve jelezzük neki azt, hogy amennyiben lehetséges, el kívánjuk kerülni az antibiotikumok szedését. Még ennél is jobb, ha megpróbálunk egyáltalán nem megbetegedni. Aki sportol, sokat van friss levegőn, megfelelő módon táplálkozik hosszú évekre elfeledheti a gyógyszerek szedését.

Fodor Antal 12. a

Soha ne legyen csend és csalódás

Buli és Párkapcsolat...

December, Mikulás, Karácsony — az év egyik fő buli-szezonja. A szórakozóhelyeken ajándékok várják a fiatalokat. A legtöbb iskolában is ilyenkor sor kerül egy Mikulás-bulira. Könnyűzenei beállítottságtól függetlenül látogatják ilyenkor nagy számmal a szórakozó helyeket. Ajándékot is remél mindenki: egyet fizetsz, kettőt ihatsz-akció a Mikulás zsákjából. A bulizások szerves része lett fiúk és lányok részről is a „gátlásoldás”, „beöntés”, „húzás” stb... és csak ez után jöhet a pörgés, pezsgés, a tánc, a buli: a hétvége kis szabadságának a kifejező öröme.

„Legyen valami pezsgés!

Legyen valami mozgás!

Legyen valami pengés megoldás!

Legyen valami rezgés!

Legyen valami zsongás!

Soha ne legyen csend és csalódás!”

— éneklí az egyik feltörekvő magyar rock zenekar. A zsongás, diáknyelven: élés! „Te nem tudsz élni!” — mondják arra, aki nem élvezí az életet, vagy nem csak a maga javát nézi.

Szereti minden műfaj a hangerőt is: „soha ne legyen csend”. Van alkohol és hangerő, ami felpörget — és hogy mi lesz tovább?

„Ha átmennél a városon egy szombat éjszakán,

a hidon túl a nagykörúton minden fényben áll.

Olcsó szívek, olcsó vágyak, képzelt angyalok,

az arcokról festett, hamis tuz ragyog.

Csak ennyi volna életünk, mondd, ennyi volna tán,

a hidon túli csillogás egy szombat éjszakán?

Néhány óra felejtés egy fáradt hét után,

álmaimból ez maradt csupán.”

Ezt pedig egy keresztény zenekar éneklí, ami próbál a szórakozás monoton-ságára rávilágítani. „Nincs súlya tet-teimnek, mert mindenki bulizik és mindenki részeg, én magam meg úgysem emlékszem majd rá.” A bulizás lételem mindenkinek, aki fiatal.

Milyen lehet a buli pia nélkül? Beszélgettem egyszer egy tanárral aki

nagyjából ezt2 kérdezte, csak úgy, érdeklődésképpen. Nem tudtam rá válaszolni, de biztos, hogy nem a nagy-fiúskodással, a naggyá válással függ össze. Egyszerűbb az ok! Talán mindig is ez volt a „szokás”. De azért ezeket a kérdéseket néha feltehetjük barátainknak, szomszédainknak vagy akár magunknak is.

A szombati partik az ismerkedésre is alkalmasak voltak valamikor, ma azonban már nem. A fiúk a kapcsolataikat rosszul kezdeményezik és ezt a lányok rosszul fogadják. „A szórakozóhelyeken szokás ma már párkapcsolatokat létesíteni, mert ha a fiú mosolygó arccal a buszon melléül egy lánynak, 90%-ban betegnek nézi a fiút és nem érti a szándékot.” Tehát elmegy az is aki nem szeret táncolni, aki nem szereti a zenét, de a haverok mennek és ott van, aki számí! Ott van a neki tetsző. Ezt egy diák mondta, de megismerni biztos nem tudja a kiszemeltjét.

A kiengedés, a barátokkal időt tölteni jó dolog, de milyen keretek között?

Próbáljuk meg mi, keresztény fiatalok a tablettáktól és mindenféle kábító szer nélkül jól érezni magunkat a hétvégeken!

Mihálffy László 10. a

Öregdiák I.

DUGONICS ANDRÁS (1740-1818) Egy Szegedre került, vallásos, dalmát kereskedőcsalád sarja volt. Már korán megérett benne az elhivatottság, hogy tanár legyen, így belépett a piarista rendbe. Tanított Vácott, Medgyesen, Nyitrán. És már harminc-négy éves korában a matematika egyetemi tanára lett Nagyszombatban. Kitűnő tanár volt, diákjai lelkesedtek érte. Felismerték benne a többinél

korszerűbb tudóst. Igazi főművének a Magyar példabeszédek és jeles közmondások című óriási gyűjteményt mondhatjuk. Szintén nagy jelentőségű még magyar nyelvű matematikai tankönyve, amelyben a számtan, algebra, mértan és részben a természettudományok műszavait fordította le, s ezzel a nyelvújításnak is előfutárává lett. Sok egyéb közt neki köszönhetjük a kör és a derékszög szavakat. Leghíresebb művét a II. József németesítő szándéka elleni felháborodás szülte: megírta az első magyar regényt, az Etelkát. Ettől kezdve lett divatos név nálunk az Etelka, amelyet ő talált ki, mint az ősi hun Etele név női változatát.

Dugonics a nemzet tudat erősítését tűzte ki fő céljául. Néha még attól a botránytól sem riadt vissza, hogy egyetemi matematikai óráit nem latinul, hanem magyarul tartotta. Harminc-négy évi egyetemi tanárkodás után mint az ország egyik legnépszerűbb embere ment nyugalomba. Vele kezdődik a magyar irodalmi népiesség, a nyelvújítás, a magyar regényiro-

dalom, a rendszeres folklóranyag-gyűjtés és még a bontakozó színházi élet is sokat köszönhet neki. Nyugdíjasként h a z a k ö l t ö z ö t t Szegedre, ahol mint a város legnagyobb szülöttjét fogadták. Itt is folytatta az írói, de főleg kultúraterjesztő és népnevelő tevékenységét. Ő maga egyéniségével és példamutatásával olyan tiszteletre méltó és fontos alakja volt korának, hogy bár a felvilágosodás éppen csak megérintette, nélküle mégsem volna teljes a magyar felvilágosodás története.

Fodor Antal 12. a

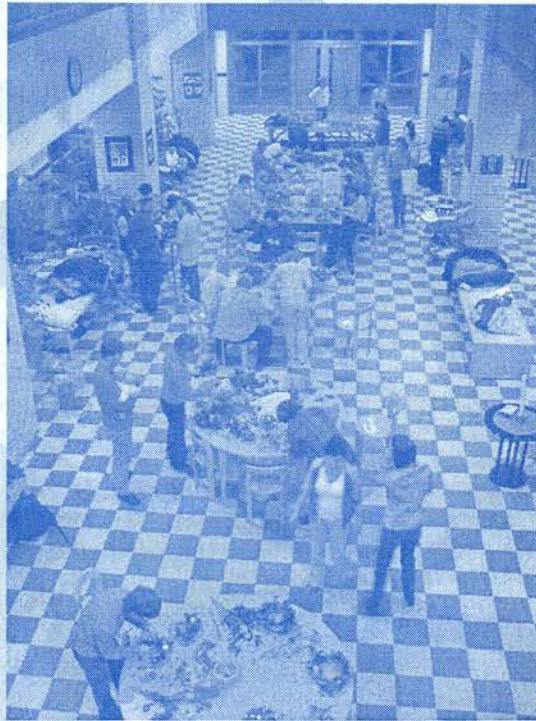
Kulturális programjaink az év fordulóján

November közepén sok népzénesz kereste fel a gimnáziumot, hogy *Fabri Gézától és Ivánovics Tündétől*, a Mestertanoda népzenei tanszakának tanáraitól kobzolni, illetve moldvai csángó népdalokat énekelni tanuljon. Az *I. Népzenei Találkozó* csak ilyen cím alatt volt az első, ugyanis a *Mestertanoda Alapfokú Művészetoktatási Intézmény* már sok népzenei kurzust szervezett, népi furulya és koboz témakörben. A népzénet kedvelők nagyon örültek, hogy a hangszeres népzene-oktatás a népi énekkel bővült ezen a találkozón és a témaválasztás is mindenkinek tetszett: moldvai népzenevel foglalkoztak a résztvevők a hétvégi, bentlakásos programon.

A témakörnek megfelelően november 13-án, szombaton este 8 órától a *Zurgó Együttes* volt gimnáziumunk és a népzenei találkozó vendége. A *Zurgó Együttes* moldvai csángó népzénetét játsszik. A koncert nemrégiben megjelent új CD-jük lemezbemutatója is volt egyben, majd az aulában fergeteges moldvai táncházat tartottak. A népzenei találkozó résztvevői saját mini-koncerttel köszöntötték a *Zurgó Együttest* és a táncház folyamán is kivették a részüket a muzsikálásból, valamint rögtönzött népzenei versenyen mérhették össze tudásukat a kezdő és a gyakorlottabb népzéneszek.

A kezdeményezés a média figyelmét is felkeltette, *Fabri Gézával* és kobzos tanítványaival további beszélgetéseket és felvételeket terveznek.

Dr. Barna Gábor, a Szegedi Tudományegyetem Néprajz Tanszékének vezetője november 18-án este tartott előadást a *Bálint Sándor-emlékévé* kapcsán, *Búcsújáró magyarok* címmel. A *Búcsújáró magyarok* című könyv anyagát még *Bálint Sándor* kezdte el gyűjteni, a magyarok búcsúhelyeiről, búcsújárási szokásairól, halála azonban megakadályozta őt a tanulmánykötet megírásában. A felgyűjtött anyagot és jegyzeteket végül tanítványa és hű követője, *Barna Gábor* szerkesztette könyvvé, így ketten szerepelnek szerzőként, ezért ő a legautentikus-

Advent koszorú-készítés

abb személy, aki a könyvről, illetve a témáról beszélhet. Az esten a gimnázium kórusa is bemutatkozott, búcsúénekeket adtak elő, ezúton is köszönjük a kórus tagjainak és *Lajos István* tanár úrnak a közreműködést.

A patrocíniumi ünnepség programsorozatához a Kulturális Központ két rendezvényt járult hozzá: *Tóbiás Klára* tűzzománcművész kiállításával és a *Misztrál Együttes* koncertjével. *Tóbiás Klára* gyönyörű tűzzománcai a hangolatos esti gyertyafényben igazán ünnepélyes hangulatot teremtettek, a *Misztrál Együttes* pedig mind irodalmilag, mind zeneileg maradandó élményt nyújtott a koncertjével.

November 27-én, advent első vasárnapjának vigíliáján adventi koszorúkat készítettünk az aulában, sok-sok család részvételével. Ez a koszorúkészítés igazi missziós tevékenység volt, hiszen az iskola tanárai és diákjai mellett nagyon sokan jelentkeztek a környező lakótelepekről is, olyanok is, akik eddig még soha nem készítettek koszorút és nem is ismerték az advent jelentőségét. *Szegheő József* piarista házfőnök atya áldotta meg a koszorúkat és közös éneklés mellett meg is gyulladtak az első gyertyafények. Őszintén reméljük, hogy ez az este

nagy lépés volt a kialakuló és formálódó templomi közösség életében.

A decembert egy szép adventi programmal nyitottuk, a *Villó Énekegyüttes* és *Szokolay Dongó Balázs Mennyei király születik* című népzenei koncertjével. A hasonló című CD a tavalyi évben jelent meg és csupa archaikus népi éneket és imádságot tartalmaz, amelyek az angyali üdvözlettelől Jézus születésén és a pásztorok imáadásán keresztül egészen az újévi regölésekig kíséri végig a karácsonyi ünnepekör eseményeit. Szép zenei élménnyel gazdagodhattak a résztvevők.

2005. januárjára is szervezni szeretnénk szép programokat. Terveink között szerepel *Harangozó Imre* újkígyósi néprajzkutató meghívása Szegedre, ugyanis 2004 őszén jelent meg új könyve *A falu közepe* címmel, amely a szegediek újkígyósi kirajzásának néprajzi vonatkozásait és az újkígyósvá vált szegedi családok történeteit tartalmazza. A könyvbemutató így a szegediek számára is érdekes lehet.

Nem marad el az immár hagyományossá vált és várva várt *Kézműves Játsonap* sem, és ismét szép kiállítással várjuk majd a vendégeket.

Az idei évnél maradván, szeretettel várunk minden érdeklődőt *Petrás Mária*, moldvai csángó szobrászművész és népdalénekes kiállításának megtekintésére. A művész nő gyönyörű agyag domborműveket készít különböző méretben, vallásos témában — természetesen most karácsonyhoz kapcsolódva —, a kiállított alkotások pedig akár karácsonyi ajándék céljából is megvásárolhatók.

Őszintén reméljük, hogy programjaink elnyerték azok tetszését, akik be tudtak kapcsolódni rendezvényeink folyamatába, illetve felkeltették azok érdeklődését, akik eddig csupán halottak róluk. A mielőbbi személyes találkozás reményében kívánunk áldott karácsonyi ünnepeket és boldog új évet minden kedves olvasónak!

Tóth Krisztina

Álmunk tovább lobog avagy Trianon a színpadon

Mindannyian hallottunk már, és tudunk is Trianonról. Ki sokat, ki pedig még többet. Teljes mértékben nehéz belegondolni, hogy az 1920. június 4-i döntés mennyiben is befolyásolta az elszakított emberek életét, milyen sors jutott nekik a békeszerződés megkötésének következtében.

Ennek a mindenképpen jelentős, életünkre a mai napig ható eseménynek a megtörténését és az elszakított magyar kisebbség sokszor kegyetlen sorsát mutatta be gimnáziumunkban a *Magyarkezelt Udvari Kamaraszínház* társulata december 1-jén. A színdarab a délvidéki kisebbségbe szorult magyarság két világháború közötti megpróbáltatásait jelenítette meg. Annak ellenére, hogy a darab kizárólag ezzel a köztes, semmiféleképpen sem békesnek mondható időszakokkal foglalkozik, mégis aktualitását adja az a tény, hogy még manapság is vannak a műben láthatott jelenetekhez hasonló atrocitások Vajdaság területén.

Andrási Attila rendezésében tekinthetjük meg a *Halottak napjától Virágvasárnapig* című színdarabot. Már ez a cím is sokat elárulhat a mű tartalmáról. Ezt a tartalmat ügyesen kapcsolja a kereszténységhez az író, *Siposhegyi Péter* (megjegyezném, nem véletlenül).

A színdarab három férfi szereplője három különböző viselkedési formát, a szerződéshez viszonyuló másfajta lelki hozzáállást, magatartástípust mutatott be. Egyikük, egy Budapestről Szabadkára érkezett újságíró, Albert, aki állandóan azt hajtogatja, hogy ő hasznos emberi eszmékért harcol, azért, hogy a humanizmus ne vesszen ki ebből a világból, s ennek érdekében hajlandó áldozatokat is vállalni, viszont soha nem helyezi eme nemes célt a saját érdekei elé. A darab kezdetétől a végéig csak önmaga boldogulásáért küzd, ha egyáltalán lehet küzdésnek nevezni azt, hogy egy magyar ember érdekeitől vezérelve átáll a szerbek oldalára, hogy így a maga malmára tudja hajtani a vizet. A mű megtekintése után mindenki nagy bizonyossággal állíthatja, hogy ő áruló.

Másikuk, Ernő, aki elveihez, eszméihez keményen ragaszkodik, a legelkeseredettebb helyzetben sem hódol be az ellenségnek, soha el nem alszik a lelkében izzó láng. A hazát és nemzeti társait mindig előnyben részesíti. Katonaként a háborúban is részt vett. Akár élete árán is megvédené a szabadságot, hősiessége nem ismer semmiféle korlátot — sem racionalitást. Néha még barátaival is

kisebb vitákba bonyolódik erős nacionalizmusa, nemzeti öntudata miatt.

A harmadik személy, Ferenc, a becsületes, tisztességes ember, aki szintúgy félti hazáját, s szabadságát, mint Ernő (emellett ő is katona), de a nemes cél érdekében csak kisebb kompromisszumok megkötésére hajlandó. Mindig próbál higgadtan gondolkodni, s minden adódó nehézségre felkészülni; bízik Isten irgalmában, és kegyelmében. Emiatt is nyugtatgatja barátait, hogy majd visszakerülnek Magyarországhoz, mert hogy ott az Egyesült Államok elnöke, Woodrow Wilson, meg az ő igazságosan megfogalmazott, nemzeti önrendelkezést is tartalmazó 14 pontja.

A színdarab negyedik szereplője egy hivatalban dolgozó hölgy, Mária, aki a mű teljes egészében a békét hangsúlyozza. A férfiak viharos természetű kakaskodásai közepette ő a nyugalom, az emberi gyönyörűség (nem csak fizikai értelemben vett) megtestesítője. A darab elején — mialatt a közönség bevonult — Mária epedve várta, hogy ismerősei végre hazatérjenek a világháborúból. A végén pedig nagy szomorúságát fejezte ki amiatt, hogy Ernő és Ferenc újra harcolni indultak a revíziót követelő budapesti tömeggel az elcsatolt területek (*Felvidék, Kárpátalja, Erdély, Partium, Bánát, Bácska és Várvidék*) visszaszerzése érdekében. Mert annak ellenére, hogy Magyarország aláírta a békekonferencia által szorgalmazott ún. kisebbségvédelmi szerződést (ami egyenlő állampolgári jogokat, ill. az anyanyelv szabad használati jogát biztosította), ez a gyakorlatban sajnos mégsem teljesült, és az elszakított magyarokon kívül egyre nagyobb nemzetiséget váltott ki az anyaországi magyarokban is. Ezek a lázongások eredményesek is lettek, mivel 1939-40-ben az első és második bécsi döntés hatálya lépésével pár elcsatolt területrészt — Kárpátalja, Székelyföld, Bácska, baranyai háromszög és a Mura-vidék, a Felvidék déli sávja — visszakerült a magyar fennhatóság alá.

A színdarab végső kicsengése azt sugallta, hogy ma sem feledkezhetünk meg a Magyarországon kívül rekedt magyar társainkról, várunk kell még a Virágvasárnapra, de addig is békésen próbáljuk megoldani az adódó kisebb-nagyobb feszültségeket.

Köszönjük a társulatnak, hogy egy gyönyörű, mélyreható színdarabban ajándékoztak meg minket.

Újhelyi Zsigmond 12. b

Sík Sándor

Karácsonyi álom

Magyar karácsony fekete-fakója
És minden, ami mostani, múltjon,
Száz pici gyertya gyújtatlan gyúljon,
Csillagos álom pelyhes takarója.
Álom, álom karácsonyi álom! -

Álom, álom... Betlehemben
Kicsike Jézus megszületett.
Szép Szűz Mária, egek ékessége,
Mi bűnös lelkünk egy edessége
Csókkal hajol a jászolka tövébe,
Kicsi Jézuskára rájanevet.
Édes kicsi Jézus, mindenlátó Jézus,
Ügyefogyott népre, ránk mosolyog
Csilló levegő-égben, boldog fényességben

Nekünk dalolnak angyali karok.

„Dicsőség, dicsőség mennyben az Istennek,
Békesség, békesség földön az embernek!”

Álom, álom... Kegyes kicsi Jézus,
Panaszkodjunk-e teneked?
Okos kicsi Jézus, igazlátó Jézus,
Hiszen te jól tudsz mindeneket!
S te, fényes szép angyalsereg,
A békességet is ismered!
A békesség - te jól tudod, - meleg cipő:
És édesanyja a bánási búza.
A békesség a nagy hegyek nyugalma:
És homlokukat a Táttra koszorúzza.

A békesség egy csendes kicsi napsugár
talán,
Amely a mély komoly vizek tükrén
remeg:
De máshol még nem látják szegény
magyar szemek,
Csak Pozsony ős Dunáján és Szent
Anna taván,
A békesség a kassai harangszó,
S a székely falukon a pásztorok miséje
Kétszerte szent!...
Dicsőség a magasban... Kicsi Jézus,
Tedd, hogy legyen békesség idelent!

Dicsőség, dicsőség a magasságoknak,
Békesség a földön, békesség, békesség
Szegény magyaroknak.

In: *Nemzeti Újság*
1920. december 25.

Kialudt a gyertyád, Testvér!

A régi Keleten bambuszból és papírból készített lámpásokat használtak, melyekben gyertya égett. Egy vak embernek, aki a barátjánál járt látogatóban egyik este följánlottak egy lámpást, hogy hazaútra vigye magával.

— Nincs szükségem lámpásra — mondta a vak — nekem mindegy, sötét van-e, vagy világos.

— Tudom, hogy az út megtalálásához nincs rá szükséged — válaszolta a barátja —, de ha nincs nálad, beléd tüközhet valaki. Vidd hát magaddal!

A vak elindult a lámpással, és alig ment pár lépést, mikor valaki egyenesen belészaladt.

— Miért nem vigyázol — kiálltotta oda az idegennek —, nem látod ezt a lámpást?

— Kialudt a gyertyád, testvér! — felelte az ismeretlen.

Wass Albert

Karácsonyi versek II.

Elindul újra a mese!
Fényt porzik gyémánt szekere!
Minden csillag egy kereke!
Ezeregy angyal száll vele!
Jön, emberek, jön, jön az égből
Isten szekerén a mese!

Karácsony készül, emberek!
Szépek és tiszták legyetek!
Súroljátok föl lelketek,
csillogtassátok kedvetek,
legyetek újra gyermekek
hogyan emberek lehessetek!

Vigyázzatok! Ez a mese
már nem is egészen mese.
Belőle az Isten szeme
tekint a földre lefele.
Vigyázzatok hát emberek,
Titeket keres a szeme!

Olyan jó néha angyalt lesni
s angyalt lesve a csillagok közt
Isten szekerét megkeresni.
Ünneplőben elébe menni,
mesék tavában megferedni
s mesék tavában mélyen, mélyen
ezt a világot elfeledni.

Mert rút a világ, fekete.
Vak gyűlölettől fekete.
Vak, mint az emberek szeme:
az égig sem látnak vele.
Pedig az égből lefele
porzik már Isten szekeré!

Minden csillag egy kereke,
ezeregy angyal száll vele,
az Isten maga száll vele
és csillagtükröt nyujt felénk,
mesetükröt, a keze.

Szent tükrébe végre egyszer
Pillantsatok tiszta szemmel,
tisztá szemmel, Istenszemmel
milyen szép is minden ember!
Minden ember szépségtenger
s mint a tenger csillagszemmel
telve vagytok szeretettel...!

Tagadjátok...? Restellítetek...?
Elfordulnak fejeitek...?
Megvakultak szemeitek...?
Szépségteket, jóságtokat
nem érzitek, nem hiszitek...?
Csillaggyertyák fénye mellett
Isten elé nem viszitek...?

Akkor bizony rútak vagytok,
szégyenyek és vakok vagytok,
ha szépek lenni nem akartok.
De még így is, szegényen is,
rútan, vakon, mégis, mégis
Isten gyermekei vagytok!

Rátok süti fényes szemét,
elindítja fénysekerét,
jó emberek játékszerét.
Milyen kár, hogy áldó kezét
nem érzitek, nem nézitek
s nem hiszitek már a mesét.

A rút világnak gondja van,
minden embernek gondja van,
a sok angyalnak mind gondja van
s az Istennek is gondja van,
mert mindenkire gondja van.
S így múlik el a szép s a jó
az ember mellől, nyomtalan.

Téli mese

— Mondd meg nekem, milyen súlyos
van egy egyszerű hópelyeknek? -
kérdezte a fürj a galambtól.

— Kevesebb a semminél — válasz-
olta a galamb.

A fürj erre kitalált egy mesét és
elmondta a galambnak:

— Egy fenyőfa ágán pihentem,
amikor elkezdett havazni. Semmi
vihar, hanem olyan szép lassú
havazás és könnyű mint egy álom.
Mivel nem volt mit tennem,
elkezdtem számolni a hópelyheket,
amelyek arra az ágra hullottak,
ahol ültem. 3 751 952 pelyhet szá-
moltam meg. Amikor szép lassan
lehullott a 3 751 953-ik - „kevesebb
a semminél“, egyszerre leszakadt
az ág.

A mese után a fürj elrepült. A
galamb, aki a béke ügyében már
Noé korától tekintélynek számít,
egy pillanatig gondolkozott és így
szólt:

— Csak egy személy hiányzik,
hogyan a világra szakadjon a béke!

Ha a test erős, engedelmeskedik

Beszélgetés Győri tanár úrral a test és a szellem emberével

Tanár úr hosszútávfutó, ultramaratonista volt. Európabajnokságot nyert. Mikor kezdett el futni és mikor lett Európa legjobbja?

Mióta az eszemet tudom, mindig szerettem futni. Nagyon csintalan gyerek voltam. Néha a szomszéd kergetett meg, hogy kizavarjon a gyümölcsös kertjéből, máskor édesanyám is megkergetett a fakanállal. Versenyszerűen hetedik koromtól kezdtem futni édesapám biztatására. Sportos környezetben nőttem föl, hiszen egy sportpálya mellett laktunk, így elég sokat jártunk ide kosarazni, focizni, néha még futni is. Nekem az utóbbiban voltak sikerélményeim. A kezdeti apróbb sikerek fontosak a későbbiekben, ezekből lehet építkezni. Mindenkinek meg kell találni ezt a területet az életében. Európabajnok 24 órás futásban lettem 1996-ban a franciaországi Courson városában.

A maratoninál is hosszabb távok futása óriási kitartást és önfegyelmet igényel. Hogyan lehet erre edzeni?

Vallom: ha a test erős, engedelmeskedik, ha gyenge, parancsol. Elhatározás kérdése az egész. Mindig szerettem volna dobogóra állni valami nagy versenyen. Nagy célok érdekében

A hosszútávfutó

dolgoztam. Édesapám így indított útnak. A futásra persze leginkább futással lehet készülni, de nagyon sok minden mást is szükség van, hogy az izomzatot és a szellemet karban tudjuk tartani. A hosszútávfutás legalább annyira szellemi, mint fizikai aktivitás. Sokat kell futni, gimnasztikázni, nyújtani, lazítani, kiegészítő sportágakat végezni, de a legfontosabb a lelki egészség. 200-300 km-t edzettem hetente, ami valójában egy klasszikus maratoni futónál sem ritkaság, de a különbség az edzési módszerekben van. Nem voltam profi versenyző — főállásban tanítottam már akkor is — ám a profik között kellett helytállnom. Nagyobb edzéseim alkalmával előfordult például, hogy átfutottam Békéscsabára és aztán hazajöttem vonattal vagy fordítva.

Tanár úrnak a futás mellet van egy másik kedves területe is: a földrajz. Jelenleg épp a doktori fokozatot szerzi. Hogyan kezdődött a földrajz szeretete?

A Pécsi Tudományegyetem földrajztudományi doktoriskolájában vagyok most harmadéves Phd-hallgató. Ez azt jelenti, hogy harcba szálltam az első tudományos fokozatért. Mi motivált? Valószínűleg a feleségem, aki látta rajtam, hogy miután abbahagytam 1999-ben az aktív versenyzést, nem találok igazán a helyem. Ő biztatott. Örülök, hogy olyat tanulhatok, amit igazán szeretek.

Középiskolában nagyon vicces, ugyanakkor nagy tudású ember volt a földrajz tanárom, Rimóczy Károly. Általa nagyon megszerettem a geográfiát. Az OKTV-n bejutottam az első tíz helyezett közé, így nem kellett felvételiznem és érettségiznem földrajzból. Emellé kézenfekvő volt a testnevelés szak választása.

Sokszor emlegeti Czirbusz Géza nevét az óráin. Miért kedveli őt annyira?

Azt tudni kell róla, hogy ő teremtette meg Magyarországon a társadalomföldrajzot. Czirbusz

A pedagógus

Géza (1853-1920 — a szerk.) katolikus gondolkodó, piarista szerzetes, paptanár volt, aki végtelesen nagy éleslátással ismerte fel kora társadalmának problémáit, és mindezt le is merete írni. Földrajzkönyvei sokáig tankönyvként is használatosak voltak akkoriban az egyetemeken. Ha elolvassuk az 1902-ben a magyar társadalomról írt jellemrajzát, rájövünk, hogy megállapításai sok esetben a mai napig is érvényesek.

Hogyan látja a mi iskolánk múltját, jelenét, jövőjét?

1991-től működik ismét ez az iskola. Azt hiszem, nem véletlenül emlegetik a piarista körökben a „szegedi modellt”. Itt, ahol a szerzetesek és a világi tanárok nagyon jól együtt tudnak működni, igazi családis légkör segíti a kalazanciusi oktató-nevelő munkát, ami tükröződik diákjaink eredményeiben is. Noha nem tanulmányi eredmények és felvételi arányok alapján mérjük sikereinket, a statisztika magáért beszél: a Radnóti és a Ságvári után a harmadikok vagyunk a megyében. Hiszem, hogy a Jóisten azt szeretné, hogy képességeinket jól kamatoztassuk. Biztos vagyok benne, hogy közületek is kerülnek ki nagy gondolkodók, művészek, sportolók. Értékes embereket próbálunk faragni ebben az iskolában és nem baj, ha néha úgy érezzük, gyakran árral szemben úszunk. Én mindig azt mondom: egyéniségek legyetek, ne tömegemberek!

Török Tibor 10. b

Köpek aranyból

T.: Hol volt Petőfi nászúton?

D.: Komlón

T.: Mondj egy kiemelkedő zarándokhelyet a középkori Európában?

D.: Rio de la Composta

T.: Melyik a pápa székesegyháza?

D.: A Szent Imre bazilika

T.: Hogy hívják Ábrahám fiát?

D.: Salamon

T.: Sorold föl a római népgyűlésfajtákat!

D.: cormitia cormiata ...

T.: Köszönjük, ennyi elég is lesz!

D.: A 3. pun háború után Róma lesózta Carthagot

T.: Nem lesózta, hanem?

D.: Besózta!

T.: NEM!

D.: Szétsózta!

T.: Inkább hagyjuk!

Látszik, hogy a Való Világok legjobbjában élünk, ugyanis egy dolgozatban a következő állt: Az angol parlament kétkamerás rendszerű volt!

T.: Vanitatum vanitas. Mit jelent ez fiaskám?

D.: Az élet igazsága...

T.: Definiáld a stílus fogalmát nyelvtani szempontok alapján!

D.: Stílusa majdnem mindenkinek van.

T.: Definiáld a céh fogalmát!

D.: A céh egy olyan ember, aki kitanulta a szakmát!

T.: Sorolj föl híres középkori egyetemeket!

D.: Gembrics, Osborn...

T.: Mi az a gulya?

D.: Szarvasok egy csoportja

T.: Kik verték le a Spartacus- felkelést?

D.: Cornelius és Scipio

Variációk egy témára (Petőfi: Szeptember végén)

„Még zöldell az ablak a nyárfa előtt!”

„De látod: ősz hajam őszbe vegyül már...”

T.: Sorold föl a 7 szabad művészetet!

D.: aritmetika, dialektika, eklektika

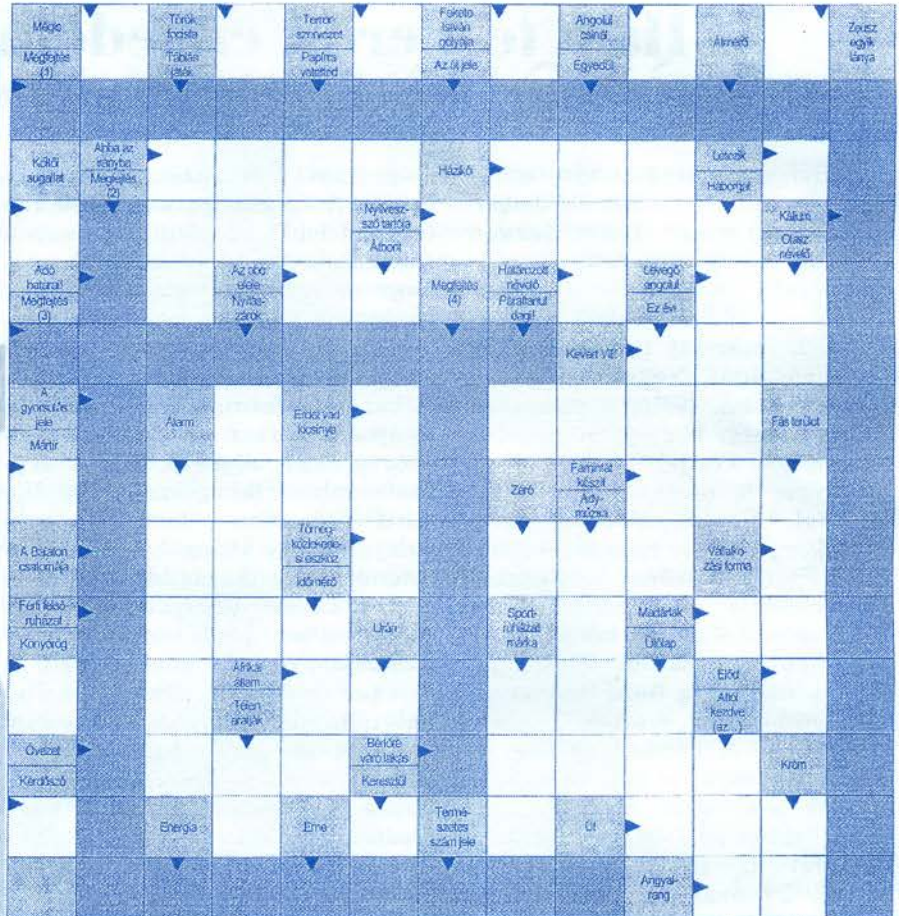
T.: Sorolj föl 3 eretnekmozgalmat!

D.: premontrei, ciszterci, ferences

És végül egy gyöngyszem, ami bizonyítja diákjaink lelki finomságait:

T.: Mit jelent számodra egy nyári este a szabadban?

D.: Semmit...

A rejtvényt Márton Inre készítette.

Ehavi rejtvényünkben Kalazanci Szent József egyik mondását rejtettük el. A megfejtéseket 2005. január 14-ig kérjük bedobni szerkesztőségi postaládánkba, vagy elküldeni e-mail címünkre: piarfutar@szepi.hu. Múltkori rejtvényünk helyes megfejtése: *A szépség keresése, az élet igazi titka.* Könyvjutalmat nyert: *Makhajda Péter 8.a osztályos diákunk.* Átveheti a könyvtárban.

Ma tán a béke ünnepe,
A Messiásnak volna napja,
Ma menyé kén' a földnek válni,
Hogy Megváltóját befogadja,
Ma úgy kén', hogy egymást öleljék,
Szívükre mind az emberek -
De nincs itt hála, nincs itt béke:
Beteg a világ, nagy beteg...

Kihűlt a szív, elszállt a lélek,
A vágó, a láng csupán a testé;
Heródes minden földi nagyság,
S minden igazság a kereszté...
Elvesztette magát az ember,
Mert lencsén nézi az eget,
Megátkozta világra jöttét -
Beteg a világ, nagy beteg...

Ember ember ellen csatázik,
Mi egyesítsen, nincsen eszme,
Rommá dől a Messiás háza,
Tanítása, erkölce veszte...
Oh, de hogy állattá süllyedjen,
Kinek lelke volt, nem lehet!...
Hatalmas Ég, új Messiást küldj:
Beteg a világ, nagy beteg!...

PIAR FUTÁR - KIADJA a Dugonics András Piarista Gimnázium - SZERKESZTŐSÉG 6724 Szeged, Bálint Sándor u. 14. T: 62/549-090, E-mail: piarfutar@szepi.hu, Lapengedély száma: 2.2/4/1513/2003. Szerkesztőségi ülés minden csütörtökön 14.30 órától a gimnázium tanácstermében. - FELELŐS KIADÓ Szilvássy László Sch. P. - SZERKESZTŐ Mészáros Ferenc - MUNKATÁRSÁK Garzó Márk, Kávássy Tamás, Mihálffy László, Szűcs Péter Pál, Török Tibor, Varga Iván - FOTÓ Kádár Levente - KORREKTURA Papp Attila - NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS Férő-Szemes Áron - NYOMÁS Friss Nyomda - Megjelenik havonta, 500 példányban. Kizárólag belső terjesztésre. A lap megjelenését a Dugonics András Alapítvány támogatja. Számlaszám: 10201006-50043341